

BIZKAIERA

IZAERA: TEORIKO-PRAKTIKOA

Gizarte Hezkuntza. Hautazko irakasgaia

HELBURU OROKORRAK:

- 1.- Ikaslearen euskarazko komunikazioa gaitasuna handitzea-mendebaldeko euskararen.
- 2.- Mendebaldeko euskararen -ezaugarri garrantzitsuenak ezagutzea.
- 3.- Gramatika gaitasuna erdieste euskalkian.
- 4.- Bizkaierazko testu literarioak ulertzea.
- 5.- Bizkaierazko ahozko kode ezberdinen barri izatea eta idatzizkoagaz aldentzea,

EDUKIAK

ALDERDI-TEORIKOA:

- 1.- FONETIKA-FONOLOGIA: Bokalak, kontsonanteak, suprasegmentalak. Soinu elkarketak. Ahozko eta idatzizkoaren arteko desberdintasunak.
- 2.- IZEN SINTAGMA: Izenordainak. Determinatzaileak: mugatzaileak, erakusleak, zenbatzaileak.
- 3.- DEKLINABIDEA: Bizkaieraren kasu marken berezitasunak eta funtzioak.
- 4.- ADITZA. Aditz motak,-bizkaieraren paradigmak, trinkoak zein perifrastikoak. Perifrasi multzoak.
- 5.- Lexikoari buruzko berezitasunik nabarmenenak.

ALDERDI PRAKTIKOA:

1. Lau trebetasunen lanketa, ahozko eta idatzizko testuetan oinarrituz. Kurtso honetan perpaus bakunak osotasunean menperatzea lortu behar da, perpaus konposaturik garrantzitsuenak ere ezagutuz.
2. Ahozko eta idatzizko testu mota desberdinen ulerkuntza eta sorkuntza.
3. Bizkaieraren idazle ezagunen testu lanketa.

METODOLOGIA

Metodologia teorikoa eta praktikoa izango da azalpen teorikoak eta testu idatzi eta ahozkoen azterketak tartekatuko direlarik kontutan hartuaz azpieuskaiki ezbardinak.

- 1.- Bakarkako edo/eta taldekako lana erabiliko da, ikasle bakoitzak aurretiaz. gaiari buruz daukan ezagutza kontutan izanik.
- 2.- Irakasleak-bananduriko lan-gai bilduma idatzia erabiliko da
- 3.- Ahozko testu bilduma erabiliko da.

EBALUAZIOA

Eskola orduetatik-at ikasleak euskalkian eginiko grabaketen entzuteez baliatu daiteke ahozko hizkuntz praktikak egiteko.

- 1.- Ikastaroaren amaieran azterketa egingo da.
- 2.- Ikastaroan zehar eginiko lanek bai azken emaitzari dagokionez eta baita berorri buruzko prozesuan zehar bere kontuan hartuak izango dira.
- 3.- Ikasgaia gainditzeko-ezinbestekoa izango da mailari dagokion hizkuntzaren erabilera zuzena eta egokia, ahoz zein idatziz.

BIBLIOGRAFIA

- AREJITA, A. eta la. (1983): *.Bizkaieraren idatzizko arauak. EJAZN. Gasteiz.*
- AREJITA, A. eta Beste (1989): *Bizkaierazko josker a, EJAZN, Gasteiz.*
- ETXEBARRIA, J. M. (1995): *Bizkaialdeko Ipuin-Esaundak, Ibaizabal, Euba-Amorebieta*
- ETXENAGUSIA, K. eta la. (1980): *Euskal Idazleak Bizkaieraz. Antologia. testu azterketak, ariketak. Labayru. Bilbo*
- GAMINDE I (1989): *Ahozko Bizkaieraz. AEK, Bilbo*
- GAMINDE, I. (1995): *Bizkaiko ahozko euskararen esaldi erduetz (Y). Fontes Linguae Vasconum Iraila-abendua, 70 zkia.*
- PAGOLA, R.M. (1984): *Euskalkiz Euskalki. EJAZN, Gasteiz.*
- UEU(1983): *Euskul Dialektologiaren Hastapenak. Irunea*
- ZUAZO K (1988): *"Bizkaieraren ezaugarriez gehiago", ASJU*
- BATZUK (1981) *Idcizkera ariketak. Labayru Ikastegia. "Tokian tokiko euskera erduak"*
- BATZUK (1993) *Bizkaiko euskerea Bizkaiera ? 11 Jardunaldiak Soziolinguistikaz. Bilboko Udaletxea.*
- BATZUK (1997) *Mendebaldeko euskera XX. mende goiengan. Mendebalde Kultur Alkartea. Bilbo.*
- BATZUK (1998)
- BATZUK (1999) *Euskalkien lekua literaturan. Mendebalde Kultur Alkartea. Bilbo.*